

Pieksämäen

turvallisuussuunnitelma

2022–2025

Pieksämäen turvallisuussuunnitelma 2022–2025

SISÄLTÖ

1. Tiivistelmä	1
2. Turvallisuustyöryhmän tehtäväksiänto ja työskentely	2
3. Turvallisuussuunnitelman tausta ja tarkoitus	3
4. Pieksämäen turvallisuustilanne ja turvallisuusympäristö	4
5. Turvallisuussuunnitelman seuranta ja sen turvallisuusasioista tiedottaminen	7
6. Turvallisuussuunnitelma painopistealueittain	8
Liikenneturvallisuus	8
Päihteet / huumeet	10
Väkivalta	14
Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat	17
Katuturvallisuus	21
Omaisuusrikokset	22
Onnettomuuksien ennaltaehkäisy ja pelastustoimi	23
Infrajärjestelmien turvallisuus	27
Turvallinen opiskelu ympäristö	28
7. Lähteet	30
8. Työryhmän kokoonpano	32
9. Liitteet	33

1. Tiivistelmä

Suomen perustuslain (731/1999, 7§) mukaan jokaisella yksilöllä on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Turvallisuussuunnittelun tavoitteena on ennalta ehkäistä ja torjua onnettomuuksia ja tapaturmia, rikoksia sekä häiriöitä ja parantaa ihmisten turvallisuuden tunnetta. Turvallisuussuunnittelu on pitkäjänteinen, järjestelmällinen ja koordinoitu prosessi paikallistason turvallisuuskysymysten ratkaisemiseksi eri toimijoiden yhteistyönä. Termillä ”turvallisuussuunnittelu” tarkoitetaan yhteisen toiminnan suunnittelun lisäksi suunnittelun perusteella toteutettavaa varsinaista toimintaa. Turvallisuussuunnittelu on tärkeä osa kunnassa tehtävää hyvinvointityötä. Pieksämäen kuntastrategiaan on keskeiseksi asiaksi kirjattu kuntalaisten turvallisuuden edistäminen.

Tässä vuosille 2022-2025 laaditussa Pieksämäen turvallisuussuunnitelmassa korostuu kuntalaisten arjen turvallisuus. Suunnitelmaan sisältyvät kehittämisen painopisteet nousevat tämän hetken valtakunnallisista, mm. eri ministeriöiden, THL:n ja rikosentorjuntaviraston turvallisuusohjelmista, ajankohtaisesta turvallisuushaasteisiin liittyvästä tilasto- ja muusta toimintatiedosta sekä kuntalaisten parissa toimivilta ja kuntalaisilta itseltään saadusta turvallisuuteen liittyvästä kokemustiedosta.

Suunnitelmassa on pyritty ennakoimaan myös tulevaisuuden turvallisuushaasteita. Suunnitelman tavoitteissa ja toimenpiteissä korostuu kuntalaisten ja lähiyhteisöjen oma vastuu ja osallisuus arjen turvallisuusteissa sekä turvallisen ympäristön suunnittelussa. Erityisesti korostetaan haavoittuvien ryhmien, lasten, nuorten ja ikäihmisten turvallisuustarpeista nousevia toimia.

Toimenpiteitä pyritään suuntamaan

- ennakoivaan ja ennaltaehkäisevään turvallisuustyöhön
- toimijoiden ajantasaisen tiedon ja osaamisen vahvistamiseen sekä
- mahdollisimman kattavaan tiedottamiseen.

Monialaisen suunnittelun ja yhteistyön kautta sekä yhdistämällä kansalaisten arjen turvallisuutta edistäviä toimia ja turvallisuusorganisaatioiden kriisinhallintavalmiuksia, päästään parhaaseen tulokseen ja lisätään tehokkaimmin kansalaisten turvallisuuden tunnetta. Turvallisuussuunnittelun perusyksikkö on kunta ja kunnalla on päävastuu turvallisuussuunnittelusta. Valmisteluun ja toimeenpanoon osallistuvat kuitenkin alueen toimijat laajasti. Paikallistasolla tehtävä turvallisuussuunnittelu on osa kokonaisturvallisuutta. Kokonaisturvallisuus käsitteellä kuvataan yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamista, jossa myös elinkeinoelämä, järjestöt ja asukkaat nähdään aktiivisena toimijana.

Turvallisuussuunnitteluun tulevaisuudessa vaikuttaa myös 2023 tulevat hyvinvointialueet. Hyvinvointialueen toimijoiden on edistettävä turvallisuutta yhdessä kuntien ja muiden maakunnassa toimivien tahojen kanssa. Hyvinvointialueiden ja kuntien on myös jaettava asiantuntemustaan puolin ja toisin. Tämä voi tapahtua kokoamalla ja jakamalla tietoa yhdessä, antamalla ja tarjoamalla koulutusta ja harjoittelua yhteistuumin.

2. Turvallisuustyöryhmän tehtäväksianto ja työskentely

Pieksämäen turvallisuussuunnitelman lähtökohtana on kuntalaisten arjen turvallisuus, jota voidaan kutsua myös hyvinvointiturvallisuudeksi. Tämä tarkoittaa ennalta ehkäisevää turvallisuustyötä, jolla tavoitellaan sitä, että turvallisuusriskit ja -uhkat toteutuisivat mahdollisimman harvoin. Keskeisenä tavoitteena on liittää hyvinvointiturvallisuus sekä järjestystä ja turvallisuutta ylläpitävä ”kontrolliturvallisuus” (poliisi, pelastus, ensihoito) yhteen niin, että niiden välisen yhteistyön seurauksena kuntalaisten arjen turvallisuus paranee. Turvallisuussuunnitelma laaditaan valtuustokaudeksi ja turvallisuussuunnitelma on kunnan normaalia toimintaa. Kunnan toiminnasta merkittävä osa on sellaista, joka vaikuttaa turvallisuuteen. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi maankäytönsuunnittelu, sosiaali- ja terveystoimi (hyvinvointialue sote-pela), tekninen toimi, päivähoido, nuorisotoimi, opetus- ja kulttuuritoimi, ympäristöterveydenhuolto jää kunnille, liikenneturvallisuus. Kunta tekee siis osana omaa toimintaansa päätöksiä, joilla on suuri vaikutus turvallisuuteen nyt ja tulevaisuudessa.

Valtakunnallisessa rikosentorjuntaohjelmassa esitetään toimenpiteitä paikallisen rikosentorjuntatyön kehittämiseksi ja sen erityinen paino on rikosentorjuntatyön eri toimijoiden, kuten viranomaisten, elinkeinoelämän, kansalaisjärjestöjen ja asukkaiden yhteistyössä rikosentorjunnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Paikallinen turvallisuussuunnittelu on valtakunnallisen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa paikallisella tasolla. Paikallisen turvallisuussuunnitelman tavoitteena on sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaisesti lisätä turvallisuuden tunnetta ja parantaa kaikkien kuntalaisten turvallisuutta. Lisäksi suunnitelman yhtenä tavoitteena on lisätä asukkaiden tietoa siitä, miten heidän turvallisuuttaan ja turvallisuuden tunnettaan parannetaan. Turvallisuussuunnitelma on samalla asukkaille väylä vaikuttaa turvallisuutta koskevaan päätöksentekoon. Turvallisuussuunnitelma laaditaan valtuustokaudeksi ja uusi valtuusto vahvistaa suunnitelman kautensa alussa. Turvallisuussuunnittelu on kunnan normaalia toimintaa ja sen toimeenpanoa seuraa valtuusto.

Edellinen Pieksämäen turvallisuussuunnitelma on vuodelta 2018–2021. Pieksämäen kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen 11.10.2021 §217 turvallisuussuunnitelman päivityksestä ja pyytänyt seuraavia tahoja nimeämään edustajansa kaupungin turvallisuustyöryhmään: Etelä-Savon pelastustoimi, Etelä-Savon poliisi, Pieksämäen seurakunta, Pieksämäen kaupungin perusturva, Pieksämäen kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelut/ opetustoimi, Pieksämäen kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelut/nuorisotoimi, Pieksämäen kaupungin tekninen toimi, Pieksämäkeläiset ry sekä nimesi samassa kokouksessa kaupunginhallituksen edustajat turvallisuustyöryhmään. Turvallisuustyöryhmän vetäjäksi nimettiin tekninen johtaja. Turvallisuustyöryhmä työsti syksyn -21 ja alkukevään -22 aikana turvallisuussuunnitelman meneillään olevalle valtuustokaudelle. Suunnitelma oli kuntalaisten kommentoitavan kaupungin netissä ajalla 7.–25.2.2022 sekä laajalla kommenttikierroksella eri hallinnonaloilla, nuorisovaltuustossa sekä keskeisillä sidosryhmillä. Lisäksi syksyllä 2021 toteutettiin kysely kuntalaisille siitä, mitä he kokevat turvallisuuden kannalta suurimpina uhkina ja mitä konkreettisia ehdotuksia heillä olisi näiden uhkien ja riskien pienentämiseksi.

3. Turvallisuussuunnitelman tausta ja tarkoitus

Valtioneuvosto on antanut työlle perustan sisäisen turvallisuuden strategian (2017) ja keuhällä 2020 julkaistun hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden periaatepäätöksen kautta. Turvallisesti kaiken ikää – Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelma 2021–2030 ja Väkivallaton lapsuus 2020–2025 -toimenpidesuunnitelma puolestaan tukevat tapaturmien ja väkivallan ehkäisyssä. Turvallisuussuunnittelu, ennalta estävä (ehkäisevä) turvallisuustyö ja varautuminen ovat keskeinen osa kuntien tehtäviä ja hyvinvointityötä. Edellä mainittu Valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiasta linjaa niitä asioita, joiden avulla Suomesta rakennetaan nyt ja tulevaisuudessa maailman turvallisimaa elää, asua ja tehdä työtä.

Strategian tavoitteiden saavuttamiseksi on valittu seuraavat päämäärät:

- Turvallisuusympäristön analysointi ja sen muutosten ennakoiti on ajantasaista ja vaikuttavaa.
- Monimuotoisen syrjäytymisen aiheuttamaa turvattomuutta ehkäistään.
- Turvallisuusrakenteet ja prosessit ovat tehokkaita ja tuottavia.
- Yksilön ja yhteiskunnan kriisinkestokykyä kehitetään yhteistyöllä.

Turvallisuussuunnittelun tulee perustua tiedolla johtamiseen. Eri tutkimuksista, tilastoista ja rekistereistä sekä ammattilaisilta, muilta toimijoilta ja kunnan asukkailta kerätty tieto kokoaa yhteen asioita, joihin kunnan turvallisuustyö perustuu. Tulevaisuuden turvallisuusuhkien ja toimintaympäristön muutosten ennakoiti on oleellinen osa turvallisuustyötä.

Yhteiskunnan turvallisuuden perusta on myös yksilöiden omassa toiminnassa ja valinnoissa. Turvallisuuden tunteeseen myötävaikuttavat oman elämän hallinnan kokemus, merkityksellinen tekeminen, vaikutusmahdollisuudet ja yhteisöllisyyden kokemukset. Tätä kaikkea on mahdollista tukea mm. monialaisella suunnittelulla ja yhteistyöllä. Turvallisuudesta vastaavien viranomaisten kuten poliisin, pelastuslaitoksen, kunnan eri toimialojen, liikenne- ja viestintäviranomaisten, elinkeinoelämän ja eri järjestöjen ja vapaaehtoisten yhteistoiminta korostuvat. Kolmannen sektorin toimijat tulee ottaa mukaan suunnitteluun ja toteutukseen, koska niillä on usein tietoa monenlaisten väestöryhmien, kuten etnisten vähemmistöjen, maahanmuuttajien, nuorten ja ikääntyneiden tilanteesta. Järjestöjen vahvuutena ovat myös matalan kynnykset palvelut, joihin monien voi olla helppompi ottaa yhteyttä.

Suomalaisen yhteiskunnan kriisinsietokyky perustuu pitkälti järjestelmien kykyyn toimia häiriötilanteissa ja niihin varautumisessa. Pieksämäen kaupunki varautuu normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin tekemällä säännöllistä valmiussuunnittelua. Pelastustoimi tukee Pieksämäen kaupunkia ja muita Etelä-Savon kuntia häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa ja on aktiivinen toimija häiriöitä ennakoiessa, sekä niiden aikana. Kansalaisten turvatietoja ja -taitoja sekä turvallisuustyöhön osallistumista tulisi vahvistaa. Kolmas sektori on keskeinen toimija mm. yksilöiden kriisinsietokyvyn parantamisessa. Järjestöt toimivat lähellä kansalaisia ja tarjoavat monenlaisia oppimisen, osallistumisen sekä vaikuttamisen mahdollisuuksia. Erityisesti lasten ja nuorten parissa työskentelevien turvallisuusosaamista olisi tuettava ja vahvistettava perus- ja täydennuskoulutuksen avulla.

4. Pieksämäen turvallisuustilanne ja turvallisuusympäristö

Kuntalaisten turvallisuuden tilaa ja kehitystä kuvaavia mittareita kerättiin THL:n Sotkanet-tietokannasta, kouluterveyskyselystä, sähköisestä hyvinvointisuunnitelmasta, poliisin ja Etelä–Savon Pelastuslaitoksen tilastoista sekä kuntalaiskyselyllä (tilastotieto ja kyselyn tiivistelmä liitteenä).

Tarkasteltaessa Sotkanetin indikaattoritietoja voidaan todeta, että kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset, vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat sekä koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajakset ovat kaikki Pieksämäellä korkeammalla tasolla kuin vertailukunnissa sekä muualla maassa ja Etelä-Savossa. Osittain tämä voi selittyä Pieksämäen vanhusvoittoisella ikärakenteella. Tämä puoltaisi sitä, että erityisesti ikäihmisten koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyyn sekä arjen turvallisuuden parantamiseen tulee panostaa.

Ikäihmiset kokevat tapaturmia eniten kotona, laitoksissa ja kodin lähiympäristössä. Kodin kaatumis- ja muiden turvallisuusriskien kartoitus ja niihin liittyvät kodin muutostyöt, turvavarusteiden asianmukaisuus sekä iäkkään henkilön mahdollisimman hyvästä terveydentilasta ja toimintakyvystä, kaatumisten ehkäisystä, tulee huolehtia. Samoin turvallisesta liikkumisesta arkiympäristössä myös kodin ulkopuolella. Ikäihmisten kaltoinkohtelu ja väkivallan uhka on tunnistettava ja rakennettava niihin toimivat auttamismallit.

Vaikka lasten kuolemaan johtuvat tapaturmat ovat tehokkaan turvallisuustyön ansiosta vähentyneet, lievempiä ja sairaalahoitoon johtavia tapaturmia tapahtuu edelleen runsaasti pienille lapsille ja koululaisille kotona ja vapaa-ajan ympäristöissä. Ennaltaehkäisevää tapaturmariskien kartoitus- ja valistustyötä on tehtävä neuvolassa, varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja vapaa-ajan toiminnoissa sekä yleisenä valistuksena mm. joukkoviestimissä ja sosiaalisessa mediassa. Nuorilla, 15-24 vuotiailla on enenevässä määrin erilaisia mielenhyvinvointiin liittyviä haasteita. Itsensä vahingoittaminen ja itsemurhayritykset, jopa itsemurhat, ovat tärkeitä alueita henkeen ja terveyteen kohdistuvassa ehkäisevässä työssä ja erityisesti riskiryhmien parissa. On tärkeää tunnistaa, tukea varhain sekä ohjata tarvittaessa hoidon piiriin erityisesti niitä yksilöitä, vanhempia ja perheitä, joiden taustassa on lasten turvallisuutta uhkaavia riskitekijöitä, kuten mielenterveysongelmia, päihteiden väärinkäyttöä ja väkivaltaa.

Tilastotiedosta nousee esille rattijuopumustapausten huolestuttava nousu Pieksämäellä. Todettujen rattijuopumustapausten määrään vaikuttaa poliisin valvonta, joten tuloksia täytyy tarkastella suhteessa siihen. Alkoholi on merkittävin yksittäinen tekijä, joka suomalaisessa yhteiskunnassa vaikuttaa ihmisten arjen turvallisuuteen. Alkoholi liittyy joka kolmanteen tapaturmaan ja onnettomuuteen. Henkirikoksissa lähes 80 %:ssa tapauksista joko tekijä tai uhri on päihtynyt. Neljännes kuolemaan johtaneista liikenneonnettomuuksista liittyy rattijuopumukseen, vaikka vain joka 800:s autoilija on rattijuoppo. Samoin huumausaine rikollisuus on nousussa Pieksämäellä. Tärkeää olisi säilyttää ja vahvistaa paikallisen Poliisin resursseja. Poliisin ennaltaehkäisevä toiminta on poliisin laissa säädetty tehtävä, jolla ylläpidetään yhteiskunnan ja ihmisten turvallisuutta, turvallisuuden tunnetta ja luottamusta poliisiin puuttamalla varhain turvallisuutta heikentäviin tapahtumiin ja kehitykseen.

Ennaltaehkäisevä toiminta on myös taloudellisesti kannattavaa, sillä rikosten ja häiriöiden aiheuttamien vahinkojen korjaamisesta ja syyllisten saattamisesta edesvastuuseen teoistaan aiheutuu paljon kustannuksia. Rikokset ja häiriöt heikentävät turvallisuuden tunnetta. Ennaltaehkäisevään työhön ja valistamiseen nuorten parissa täytyykin varata riittävät resurssit. Yhteiskunta, jossa turvallisuuden tunne on vahva, on menestyvä yhteiskunta.

Tutkimusten mukaan lastensuojelutausta ennustaa muita ikäryhmän lapsia korkeampaa todennäköisyyttä syrjäytyä, tehdä rikoksia tai joutua itse rikoksen uhriksi. Lapsen huostaanotto on kuitenkin turvaamistoimenpide, jolla lapsi saadaan pois ympäristöstä, joka on arvioitu vahingolliseksi hänen kehitykselleen. Huostaanottojen lukumäärään vaikuttaa matalan kynnyksen palvelujen ja muiden varhaisen tuen palvelujen saatavuus sekä kunnassa toimintaan varatut resurssit. Pieksämäellä on prosentuaalisesti huostaanottojen määrä noussut eniten verrattuna tilastoissa oleviin muihin kuntiin.

Huostaanottojen määrää tulee seurata jatkossa sen hahmottamiseksi, onko huostaanottojen määrän lisääntymisessä vertailuvuonna kysymys satunnaisvaihtelusta vai alkavasta trendistä. Pieksämäellä on maakunnallisesti tarkasteltuna hyvin resursoitua, kyvykkäät ja sote -integroidut lasten, nuorten ja perheiden terveydenhuollon ja sosiaalihuollon peruspalvelut. Palvelujen perustan luovat kaikille lapsille ja nuorille tarkoitetut neuvola sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut. Mikäli universaalien palvelujen lisäksi on tarvetta muulle hoidolle tai palvelulle, ne järjestetään ensisijaisesti perheneuvolasta ja lapsiperheiden sosiaalipalveluista. Erityispalveluista vastaa lastensuojelu ja erikoissairaanhoidon erikoisalajat. Erikoissairaanhoidon järjestetään Etelä-Savon sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän kautta.

Oppivelvollisuuden jälkeen koulun keskeyttäneiden lasten ja nuorten todennäköisyys syyllistyä väkivaltarikokseen tai joutua itse sellaisen kohteeksi on monikymmenkertainen verrattuna vähintään toisen asteen opinnot suorittaneeseen ikätoveriin. Koulutuksen ulkopuolella on 9,2 % Pieksämäen 17–24 vuotiaista nuorista ja se on enemmän kuin esimerkiksi Etelä-Savossa (6,7 %) keskimäärin. Tulevaisuus näyttää miten oppivelvollisuusiän nosto vaikuttaa näihin lukuihin, mutta erilaisia tukipalveluja sekä ennaltaehkäisevää työtä tulee edelleen jatkaa ja kehittää monialaisen verkoston kanssa yhteistyössä.

Pieksämäellä järjestettiin syksyllä 2021 kysely kuntalaisille siitä, mitä he kokevat turvallisuuden kannalta suurimpina uhkina ja mitä konkreettisia ehdotuksia heillä olisi näiden uhkien ja riskien pienentämiseksi. Vastauksia saatiin 216:lta pieksämäkeläiseltä. Kuntalaisten kyselyssä kuntalaiset nostivat ”oman turvallisuuteni kannalta suurin uhka” kolmeksi suurimmaksi koetuksi uhaksi; asuin- ja liikkumisympäristöni liikenneturvallisuus, oman terveyden heikkeneminen ja omaan toimintaan sisältyvä tapaturma- ja liukastumisriski.

Kysymyksen ”Pieksämäen kaupungin turvallisuuden kannalta suurin uhka” kolme suurimmaksi koettua uhkaa olivat: poliisin resurssien vähyys, alueen palveluiden heikkeneminen ja päihteiden ja huumeiden käytön lisääntyminen.

Avoimissa vastauksissa nousi eniten esille liikenneturvallisuus (30 mainintaa). Esille nousivat mm. vaaralliseksi koetut risteykset, liikennevalojen puute, katuvalojen vähyys/pimeänä olo, suojateiden lyhyt ylitysaika ja yleinen liikennekäyttäytyminen.

Toiseksi eniten mainittiin poliisin resurssi ja näkyvyys Pieksämäellä (15 kertaa). Poliisipartioiden määrän vähyden koetaan vaikuttavan turvattomuuden tunteeseen, turvallisuuden sivukyllillä ja haja-asutusalueella, liikenneturvallisuuteen sekä häiriötilanteiden ja rikosten määrään. Huolta herättivät myös päihteet ja ilkivalta/häiriökäyttäytyminen. Muita mainintoja olivat mm. nuorten tilanne, terveydenhuollon tilanne, ikäihmisten tilanne, yhteiskunnasta syrjäytyneet, virkamiesten toiminta sekä taajamien ja haja-asutusalueiden asema verrattuna kantakaupunkiin.

Kokonaisarviona vastaajat pitävät Pieksämäkeä turvallisena paikkana asua ja toimia yrittäjänä (ka 3,6 / 5). Tämän vuosikymmenen aikana turvallisuuden ei koeta parantuneen (ka 2,8 / 5). Viranomaisten koetaan hoitaneen turvallisuuteen liittyviä tehtäviä kohtalaisesti (ka 3,1 / 5). (Kysymyksen asteikko 1-5, täysin epätodennäköinen–hyvin todennäköinen)

Tarkemmat tilastotiedot tämän turvallisuussuunnitelman lopussa liitteenä.

PIEKSÄMÄKI

5. Turvallisuussuunnitelman seuranta ja turvallisuusasioista tiedottaminen

On tärkeää, että suunnitelman toteutumista seurataan. Turvallisuussuunnitelma on osa valtuustokausittaista sähköistä hyvinvointikertomusta ja –suunnitelmaa, joten valtuustolle raportointi sisältyy vuosittaiseen ja valtuustokausittaiseen hyvinvointitiedon sähköiseen raportointiin. Turvallisuustyöryhmä vastaa toteutuneen turvallisuussuunnitelmatiedon kokoamisesta. Turvallisuustyöryhmä huolehtii myös ajankohtaisesta turvallisuustiedottamisesta yhdessä kaupungin hyvinvointityöryhmän sekä lasten ja nuorten Pieksämäki työryhmän kanssa.

Turvallisuusasioista tiedottaminen kansalaisille on tärkeää. Ajankohtaiset, julkisuudessa olevat aiheet, kuten esimerkiksi nettihuijaukset huolestuttavat kansalaisia ja erityisesti haavoittuvat ryhmät, kuten vanhuksat, vammaiset ja yksin elävät henkilöt saattavat tuntea voimakastakin turvattomuutta, kun tällaisia aiheita nousee esiin julkisuudessa. Julkinen tiedottaminen sekä eri palveluissa näiden asioiden puheeksi ottaminen ja toimintaohjeiden läpikäyminen puolestaan lisäävät turvallisuuden tunnetta ja kansalaisten toimintavalmiuksia.

Yhteydenottokynnys viranomaisiin tulee olla matala, jotta yhdessä toimimisen mahdollisuudet lisääntyvät. Internetiä ja sosiaalista mediaa voidaan hyödyntää paikallisesti erilaisien asukasryhmien kuulemiseen ja keskinäiseen vuoropuheluun. Digitalisaation toivotaan helpottavan luottamuksen, vuorovaikutuksen ja kokeilujen hyödyntämistä esim. erilaisten kansalaisille tarkoitettujen mobiilisovellusten avulla, joilla he voivat ilmoittaa turvallisuusviranomaisille esimerkiksi rikoksista ja häiriökäyttäytymisestä. Nuorille olemassa olevien vastaavien omien sovellusten käyttöä tulee myös kokeilla.

Ajantasaisen tiedon takaamiseksi kunnassa tulee olla asiantuntijoista koostuva turvallisuustyöryhmä, joka vastaa turvallisuustyön kokonaisuudesta. Kunnan viestinnästä vastaavien henkilöiden koulutukseen tulisi sisällyttää rikosten ehkäisyn näkökulma, jotta he osaavat antaa asukkaille ja järjestöille tietoa paikallisesta turvallisuustilanteesta, rikosten ehkäisystä ja toimijoista selkeällä kielellä ja erilaisia viestintäkanavia käyttäen.

6. Turvallisuussuunnitelma painopistealueittain

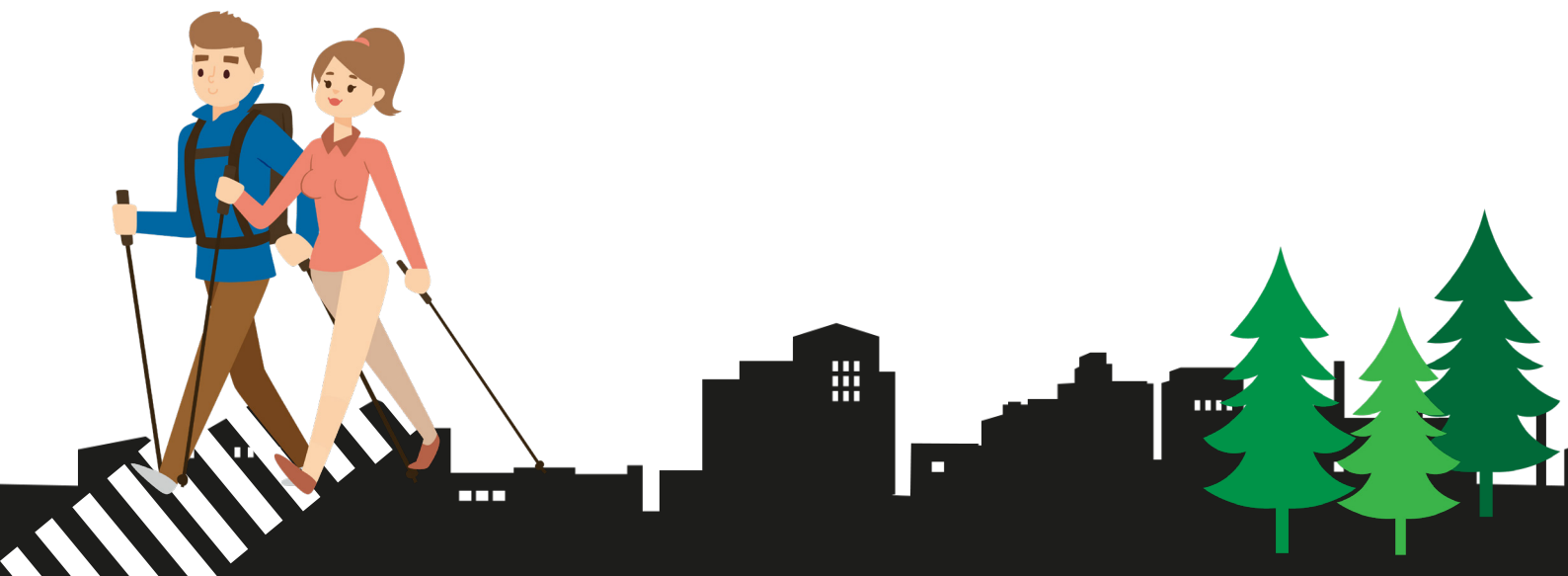
Turvallisuussuunnitelmaa varten kootun tilasto- ja muun ajankohtaisen tiedon, ammatti-laisten ja muiden toimijoiden kokemustiedon sekä kuntalaisilta kerätyn tiedon pohjalta turvallisuustyöryhmä nosti suunnitelmaan seuraavat painopistealueet: liikenneturvallisuus, päihteet ja huumeet, väkivaltatyö, koti- ja vapaa-ajan tapaturmat, katuturvallisuus, omaisuusrikokset, pelastustoiminta, opiskeluympäristön turvallisuus sekä infrajärjestelmien turvallisuus. Kullekin painopistealueelle kuvattiin yleistavoite sekä yksilöidymät osatavoitteet. Tavoitteista johdettiin keskeiset toimenpiteet, seurantamittarit, nimettiin vastuutahot toteutuksesta sekä aikataulut. Suunnitelma koottiin taulukkomuotoon luettavuuden ja toteutuksen seurannan helpottamiseksi.

Painopistealue: Liikenneturvallisuus (Poliisi ja tekninen toimi)

Yleistavoite: Liikenneympäristö on turvallinen ja liikenneväylien käyttäjät käyttäytyvät liikennesääntöjen mukaisesti. Kenenkään ei tarvitse kuolla eikä loukkaantua liikenteessä.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seurantamittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aikataulu
Vaikutetaan liikennekäyttäytymiseen	Liikennekasvatusta annetaan kaikille ikäryhmille. Yleinen valistustyö.	Tilaisuuksien määrä	Koulut, varhaiskasvatus, liikenneturva, poliisi ja nuorisotoimi	Jatkuvaa
Liikenneympäristön turvallisuuden parantaminen	<p>Liikenneturvallisuutta parantavia rakennushankkeita toteutetaan.</p> <p>Katujen, teiden ja kevyenliikenteen väylien kunnossapito hoidetaan niin, että ne ovat turvallisessa kunnossa.</p> <p>Liikuntarajoitteisten liikkuminen otetaan huomioon rakentamisessa ja kunnossapidossa.</p> <p>Teiden ja katujen näkemäalueet pidetään näkemäesteistä vapaana.</p>	Tehdyt toimenpiteet	Tekninen toimi ja Liikennevirasto	Jatkuvaa

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Liikenneväylien käyttö, liikennekäyttäytyminen ja onnettomuuksien määrä otetaan huomioon toimenpiteiden suunnittelussa	Ajonopeuksia, liikennekäyttäytymistä ja liikennevirtojen määrää seurataan	Onnettomuustilastot Poliisin tilastot: Liikenerikkomukset Rattijuopumukset	Poliisi ja tekninen toimi	Jatkuvaa
Ympäristön viihtyisyys ja turvallisuus otetaan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioon	Kaavoituksessa tehdään aluevaraukset riittäville ja turvallisille liikenneratkaisuille. Suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on viihtyisä, turvallinen ja esteetön asuin ympäristö.	Toimenpiteet ja niiden toimivuus	Tekninen toimi Rakennushankkeiden toteuttajat	Jatkuvaa

Painopistealue: Päihteet / huumeet (nuorisotoimi ja verkosto)

Yleistavoite: Ehkäisevä päihdetyö on toimintaa, jonka tavoitteena on edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia edistämällä päihdeettömiä elintapoja, ehkäisemällä ja vähentämällä päihdehaittoja sekä lisäämällä päihdeilmiön ymmärrystä ja hallintaa. Ehkäisevän päihdetyön tavoitteena on luoda vastuullinen kasvu ympäristö lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Tavoitteiden toteutuminen edellyttää pitkäjännitteistä ja tavoitteellista yhteistyötä lasten ja nuorten, heidän vanhempinsa, koulujen, vapaa-aikatoimen, nuorten parissa toimivien aikuisten sekä yhteiskunnan päättäjien välillä. Hyvä opetus ja koulutus tukipalveluineen sekä harrastukset ja päihteetön vapaa-ajantoiminta ennaltaehkäisevät päihteiden käyttöä. Nuorten päihteiden käytön ehkäiseminen, varhainen puuttuminen päihteiden käyttöön ja palveluohjaus ovat tärkeitä asioita nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Alkoholi on merkittävin yksittäinen tekijä, joka suomalaisessa yhteiskunnassa vaikuttaa ihmisten arjen turvallisuuteen. Humalajuominen, alkoholin ja lääkkeiden yhteiskäyttö sekä muu päihteiden liikakäyttö lisää tapaturma- ja muita turvallisuusriskejä kaikkien ikäryhmien kohdalla. Työikäisten ja ikääntyvien alkoholin riskikulutukseen ja muiden päihteiden haitalliseen käyttöön puuttumiseen ja hoitoon ohjaukseen tulee luoda toimintamallit. Henkilöt, joilla on muitakin kasautuvia ongelmia, tulisi olla erityisen huomion kohteena jo ennaltaehkäisevästi. Yleistä valistustoimintaa tulee lisätä ja kunkin ammattilaisen perustyömenetelmiä ehkäisevässä päihdetyössä vahvistaa.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Huumeiden ja päihteiden käytön ennaltaehkäisy ja vähentäminen	<p>Koordinoidaan Pieksämäen ehkäisevää päihdetyötä moniammatillisessa Viisari-työryhmässä. Koordinaatiovastuu nuorisotoimessa.</p> <p>Tuotetaan ennaltaehkäiseviä nuorisotoimen palveluja, jotka ovat päihdeettömiä ja tukevat nuorten tervettä kasvua.</p>	Nuorisotoimen palvelutilastot	<p>Nuorisotoimi, perusturva, opetuspalvelut, työllisyyspalvelut - verkoston kanssa yhdessä</p> <p>Nuorisotoimi</p>	2022-2025

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika- taulu
	Monialainen työryhmä Katiska edistää mm. nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja palvelusta toiseen siirtymistä jota kautta voidaan luoda yhteisiä toimintamalleja huumien ja päihteiden ennaltaehkäisyyn.		Nuoristoimi koordinoi	2022-2025
Oppivelvollisuuden ja tutkinnon loppuun saaminen / jokainen nuori saa peruskoulussa/oppilaitoksessa tarvitsemansa tuen ja saa suoritettua perusopetuksen/ tutkinnon loppuun	Oppilashuolto Kolmiportainen tuki Ohjauksen laadun jatkuva kehittäminen Koulutuksellisen tasa-arvon hanke Nuorten työpajan, etsivän nuorisotyön ja ohjaamon tukipalvelut	Ohjaamon, etsivän nuorisotyön ja työpajanuorten kävijätilastot Alle 25 -vuotiaiden työllisyys ja koulutukseen liittyvät tilastot, mm. koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24 -vuotiaat	Opetustoimi, nuorisotoimi, työllisyyspalvelut	2022-2025
Nuorisotakuun tavoitteiden toteutumisen varmistaminen	Monialaisen yhteistyön kehittäminen nuorten ohjauksessa (ohjaamotoiminta) nuorten palveluverkoston kanssa.	Kouluterveyskyselyt Etsivän nuorisotyön tilastot Nuorten työpajan tilastot Työllisyystilastot	Nuorisotoimi koordinoi yhteistyöverkoston kanssa	2022-2025

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä harrastusten kautta tarjottavan tuen avulla	Koulujen päihdekasvatus, ennaltaehkäisevä päihdetyö perheissä (mm. laajat terveystarkastukset) Näyttöön perustuvat, vaikuttavat menetelmät käytössä: Kiva koulu, Liikkuva koulu, koulunjälkeinen kerhotoiminta Seutuopiston lasten ja nuorten harrastetarjonta Liikunta- ja muiden järjestöjen harrastetarjonta	Osallistujamäärät	Opetustoimi, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi, nuorisotoimi, järjestöt, Seutuopisto, seurakunta	2022–2025
Nuorten hyvinvoinnin turvaaminen ja lisäongelmien ennaltaehkäisy / Tuodaan jo olemassa olevat palvelut nuorten arkeen ja kehitetään matalan kynnyksen palveluita	Ohjaamon tehostettu markkinointi Nuorille tuotetaan monenlaisia vapaa-ajan palveluja matalalla kynnyksellä Perheneuvoverkoston toiminta	Ohjaamon tilastot kouluterveyskeskys Sotkanetin tilastot	Nuorisotoimi verkoston kanssa yhdessä	2022–2025
Pyritään vaikuttamaan päihteiden riskikäyttöön sekä humalajuomiseen kaikissa ikäryhmissä	Päihteiden käytön puheeksi otto ja mini-interventio (lyhytneuvonta) toteutuu eri toimijoiden työssä	Sotkanetin päihdeindikaattorit: Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset poliisin tietoon tulleet huumerikokset (kaikki)	Laaja hyvinvointityöryhmä, Viisari-työryhmä, vastuu- ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet päihdeyhdyshenkilöverkosto	2022–2025

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Ehkäisevä päihdetyö on suunnitelmallista, rakenteet ja toimintamallit laadittu. Käytetään vaikuttaviksi todettuja menetelmiä, henkilöstön osaaminen on varmistettu	Luodaan toimintamallit kunkin perustyöhön ja monialaiseen yhteistyöhön Aiheesta järjestetään koulutusta Toteutetaan ehkäisevän päihdetyön lain ja toimintaohjelman mukaiset toimenpiteet	Törkeät huumausainerikokset Alkoholijuomien myynti PYLL päihdeindikaattorit	Opetustoimi, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi, nuorisotoimi, järjestöt, Seutuopisto, seurakunta	2022–2025
Valistustoiminta, kansalaistoiminta, järjestöyhteistyö toimii monialaisessa verkostossa	vertaistoiminnan ja kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen ja organisointi	Laadullinen arviointi, esim. asiakas- ja kuntaliskyselyt	Hyvinvointityöryhmä, Viisari-työryhmä, vastuu- ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet päihdeyhdyshenkilöverkosto	Jatkuvaa

Painopistealue: Väkivalta (poliisi, väkivaltatyöryhmä, opetus- ja kasvatus)

Yleistavoite: Väkivalta on rikos, joka loukkaa ihmisoikeuksia ja on ilmiönä monimuotoinen esiintyen mm. fyysisenä, henkisenä, seksuaalisena ja taloudellisen väkivaltana. Väkivallan kokeminen kaikissa sen eri muodoissa, ja teon tai laiminlyönnin kohteeksi suoraan tai epäsuoraan joutuminen voi aiheuttaa välittömiä tai välillisiä terveydellisiä ongelmia ja sairastuttaa väkivaltaa kokevan. Väkivaltatyön tavoitteena on väkivallan katkaisu, turvallisuuden lisääminen ja väkivallan uusiutumisen ehkäisy sekä vahvistaa kaikenlaisen väkivallan ehkäisyn ja ongelmiin puuttumisen rakenteita ja väkivaltatyön osaamista. Tavoitteena on yksilöiden ja yhteiskunnan turvallisuus sekä hyvä elämä ilman väkivaltaa. Väkivallan ehkäisytönnön kohteena tulee erityisesti olla haavoittuvat ihmisryhmät, kuten lapset ja vanhukset.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Turvallisuus-, laillisuus- sekä tunne- ja turvataito-osaamisen lisääminen sekä monialaisen yhteistyön lisääminen ennaltaehkäisevästä näkökulmasta	Toimintaohjeet tarkistetaan kerran vuodessa (opiskelu-huoltosuunnitelma) Laaditaan toimintamalli kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn Katusovittelua nuorisotyössä jatketaan ja koko henkilöstö koulutetaan mallin toteuttajiksi	Kyselyt (huoltajakyselyt, terveystarkastuskoonnit ja kouluterveyskyselyt) Uhkatilanneselvitysten määrä	Varhaiskasvatus ja opetuspalvelut, nuorisotyö, vapaa-aikatoimi	2018–2021
	Vertaissovittelutoiminnan käynnistäminen niin perusopetuksessa kuin varhaiskasvatuksessakin (eskarit) Vertaissovittelutoiminta on käytössä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	Toteutuneiden koulutusten määrä ja koulutuspalaute	Nuorisotoimi Opetustoimi, varhaiskasvatus	
	Varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma päivitetty 2021			

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Lasten henkisen ja ruumiillisen kuritusväkivallan ehkäisy	Väkivalta-asioiden puheeksi ottaminen lasten ja perheiden palveluissa Tietoa, tukea ja apua perheille, lapsen oikeuksien korostaminen	Yhdessä sovitut apuvälineet (mm. kyselyseulat) sekä toimintamalli(t) käytössä	Lasten ja nuorten Pieksämäki -työryhmä	2018-2021
Lähisuhdeväkivaltaan puuttuminen ja sen ehkäisy	Toimintamalli ja palvelupolut kuvattu, ammattilaiset ja kuntalaiset tuntevat mallin, malli esillä kaupungin verkkosivuilla	Poliisin tilastot: Väkivaltarikokset ja niiden selvitys % Henkirikokset + yritykset Seksuaalirikokset	Monialainen väkivaltatyön ehkäisy- ja koordinaatio työryhmä	2018-2021
Väkivallan monialainen riskinarviointi (MARAK) toteutuu Avainhenkilöverkosto	Yksiköissä laaditaan / päivitetään ohjeet ja toimintamalli väkivallan puheeksi ottoon, arviointiin ja Marak-toimintaan. Nimetään yksiköihin Marak-yhdyshenkilöt. Luodaan kattava avainhenkilöverkosto	Marak- riskinarviointien toteutuminen eri yksiköissä Käsiteltyjen tapausten lkm	Väkivaltatyöryhmä, vastuualueiden johto ja yksiköiden esimiehet	2018-2021
Ikäänntyneisiin kohdistuvan kaltoinkohtelun ehkäisy ja torjunta	Ikäänntyneisiin kohdistuva väkivalta tunnistetaan ja otetaan puheeksi. Moniammatillinen toimintamalli laadittu ja käytössä tukea ja toimenpiteitä varten.	Tunnistetut ja löydetyt tapaukset.	Vastaanoton, pkl:n, kotihoidon ja kunnan muu henkilöstö, srk, järjestöt, vapaaehtoiset	2018-2021
Henkilöstön väkivaltatyön osaamisen varmistaminen	Koulutukset (lähi- ja verkkokoulutukset) Väkivaltatyö-hankkeiden tuottamat hyvät käytännöt	Koulutettujen lkm Toimintamalleihin näkyviksi tehdyt hyvät käytännöt	Monialainen väkivaltatyöryhmä, lasten ja nuorten Pieksämäki työryhmä, vastuu- ja tulosalueiden johto	2018-2021

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Väkivaltatyöhön liittyvää viestintää tehostetaan	Ammattilaisille ja koko väestölle suunnattu viestintä	Toteutettu viestinnät (lehdistö, some, kaupungin verkkosivut)	Monialainen väkivaltatyöryhmä	Jatkuvaa
Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen, rasismin ehkäisy -> Pieksämäen kotouttamisohjelman 2017-2020 toimeenpano	Maahanmuuttajalain mukainen yksilöllinen kotouttamissuunnitelma (kieliopinnot, koulutus, perehdyttäminen suomalaiseen yhteiskuntaan, työllistyminen jne.) -> kotouttamisen kaksisuuntaisuus Tiedottaminen: kuntalaiset, työyhteisöt jne. Monialainen yhteistyö	Määrälliset tilastot, laadulliset palautteet	Seutuopisto, perusturva (aikuissosiaalityö) Työ- ja elinkeinoviranomaiset, poliisi, KELA, järjestöt, srk	2018-2021

Painopistealue: Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat (tekninen toimi, pelastustoimi, opetus- ja kasvatustyö, vapaa-aikatoimi, ikääntyvien palvelut)

Yleistavoite: Kansalaisten tietoisuutta ja omaa vastuuta tapaturmariskeistä ja niiden ehkäisystä lisätään oikean ja ajantasaisen tiedon avulla. Julkinen toimija vastaa elinympäristön rakenteellisesta turvallisuudesta, mutta myös kansalaisten tulee voida osallistua oman elinympäristönsä, mm. liikunta- ja leikkipaikkojen, turvallisuussuunnitteluun.

Kaikkien ikäryhmien kohdalla ennaltaehkäisevä tapaturmariskien tunnistaminen, kartoitus ja vähentäminen tulee saada systemaattiseksi ja kattavaksi toiminnaksi. Erityisesti riskiryhmät on tunnistettava. Lisäksi on tuettava varhain ja ohjattava hoidon piiriin heitä, joiden taustassa on lasten turvallisuutta uhkaavia tekijöitä (mm. mielenterveys- ja päihdeongelmia tai väkivaltaa).

Työikäisten tapaturmien ja myrkytysten aiheuttamat enneaikaiset kuolemat tulee saada kääntymään laskuun. Tässä erityisesti on huomioitava yhteys päihteiden käyttöön.

Ikäihmisten kaatumistapaturmien ehkäisy sekä arjen turvallisuus varmistetaan laajalla yhteistyöllä ammattihenkilöiden, omaisten ja vapaaehtoisten kesken. Turvallisuuteen liittyvät kodin muutostyöt, turvavarusteiden asianmukaisuus huomioidaan sekä iäkkään henkilön mahdollisimman hyvästä terveydentilasta ja toimintakyvystä huolehditaan.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Vanhempien, lasten ja nuorten tietoisuutta tapaturmariskeistä ja valmiuksia niiltä suojautumiseen lisätään. Erityisiä huomioitavia aihealueita ovat lasten liikennekäyttäytyminen, kaatumiset, putoamiset, myrkytykset, hukkumis- ja tukehtumisvaara, lasten kuritusväkivalta ja henkinen kaltoinkohtelu	<p>Kodin tapaturmariskien kartoitus ja tunnistaminen neuvolassa ja varhaiskasvatuksessa (vasu)</p> <p>Asianmukaisen tiedon jakaminen, mm. turvallisuustiedotteet</p> <p>Kouluopetuksessa ja kouluterveydenhuollossa huomioidaan kodin turvallisuus, turvallisuustekijät harrastuksissa, vapaa-ajalla, koulumatkalla.</p>	<p>Kunkin vastualueen asiakastietojärjestelmiin kirjatut toteutetut turvallisuustoimenpiteet ja annettu neuvonta (toimintokoodit)</p> <p>LTH tutkimuksen tilastot</p> <p>Kouluterveyskeskuksen turvallisuusosiot</p> <p>Opetussuunnitelmaan, terveystarkastussuunnitelmaan, harrasteseurojen suunnitelmiin kirjatut turvallisuustavoitteet</p>	Äitiys- ja lastenneuvola, varhaiskasvatus, perusopetus, opiskeluhoito (ml kth), liikuntaseurat	Jatkuvaa

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
	Turvallisuuskäyttäytyminen, ml. turvavaru- rusteet Lasten uimataito	Uimaopetukses- sa olleiden lkm		Jatkuvaa
Lasten ja nuorten parissa työskentelevien turvallisuusosaaminen varmistetaan	Lisätään lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevien valmiuksia turvallisuusasioista jatkuvan koulutuksen avulla -> Kansallisen lasten ja nuorten turvallisuuden edistämisen ohjelma vuosille 2018-2025 (THL, liite) tutuksi kaikille lasten, nuorten ja perheiden parissa toimiville	koulutuksissa olleet (lkm)	Lasten ja nuorten hv-työryhmä, tulosalueiden ja yksiköiden johto ja esimiehet	2018-2019 koulutukset
Tunnistetaan riskiperheet ja -lapset: kuritusväkivalta, henkinen kaltoinkohtelu	mm. huoli-seulan ja muiden strukturoitujen kyselyjen, puheeksi oton ja keskustelun avulla	Kouluterveyskysely, tunnistetut tapaukset	Neuvola, varhaiskasvatus, kouluterveydenhuolto, muu oppilashuolto	Jatkuvaa
Tapaturmat, jotka sattuneet päihteiden vaikutuksen alaisena	Tapaturmapotilaat puhallutetaan sovittujen kriteerien mukaan ensiavussa, riskien tunnistaminen, hoitoon ohjaus	Puhallutettujen lkm, hoitoon ohjatut vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat (Sotkanet)	Perusturva, poliklinikka	Alk. v. 2019
Liikuntatapaturmat Kaatumiset, liukastumiset, palovaara, palovammat, hukkimistapaturmat	Valistuskampanjat, turvavälineet (esim. liukuesteet) ja -varusteet, kansalaisten ensiapuvalmius, sammutustaidot, vesiturvallisuus, uimataito Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien tarkastuslistat kodeissa	Puhallutettujen lkm, hoitoon ohjatut vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat (Sotkanet)	Liikuntaseurat, liikuntatoimi, vastuualueiden ja -yksiköiden esimiehet, hyvinvointityöryhmä, -koordinaattori, järjestöt, Seutuopisto, työpaikat (ea) Joukkotiedotus (mm. paikallislehti)	Jatkuvaa

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
lääkään henkilön sekä liikuntarajoitteisten henkilöiden / vammaisten henkilöiden asumisen / kodin turvallisuus, muun arkiympäristön turvallisuus	Kodin muutostöiden tarvekartoitus, esteettömyys, turvallisuusriskit kodissa, käytössä olevat turvavälineet ja -laitteet, käytön opastus, yhteistyö omaisten kanssa taloyhtiöiden muutostöiden tarve, ulkoilu- ja asiointireittien kunnossapito -> kartoitus kotikäyntien yhteydessä. Turvallisuuskävelyt	Ehkäisevät kotikäynnit, kodin ja sen lähiympäristön turvallisuustekijöiden kartoitukset	tekninen toimi, kotihoiton henkilöstö, perusturvan vastaanotto	Jatkuvaa
Paloturvallisuus -> Pelastuslain 42§:n ja vanhuspalvelulain 25§:n huomiointi ilmoitusvelvollisuudesta	Koulutukset järjestetään ao. ikäihmisten parissa työskenteleville, erityisesti kotipalveluhenkilöstölle	Koulutusten / osallistujien lkm	sote-henkilöstö, ESPL	Vastuu siirtyy 2023 HVA:lle. Jatkossa koulutusta myös 3. sektorille.
lääkäiden sekä liikuntarajoitteisten henkilöiden / vammaisten henkilöiden kaatumistapaturmien ja murtumien ehkäisy.	Kotivoimistelu: lihas- ja tasapainoharjoitteet, voima- ja tasapainoryhmät, monipuolinen ravinto, lääkitys, Kaatumisseula -hankkeen ja Voimaa Vanhuuteen ohjelman suositukset, turvavarusteet (mm. liukusteiden jako) lääkäiden alkoholin käytön kartoitus Tiedotusmateriaalin levittäminen	Kaatumistapaturmat (Sotkanet), yli 65 v lonkkamurtumat (Sotkanet), lkm	perusturva, Seutupiston erityisliikunta-ryhmät, järjestöt, srk, petun päivätoiminta, yksityiset palveluntuottajat	Jatkuvaa, seurantatilastot vuosittain hv-raportin yhteydessä

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Ikääntyneisiin kohdistuvan väkivallan ja kaltoinkohtelun ehkäisy ja torjunta (ks. myös väkivalta osio)	Kehitetään monialaista yhteistyötä kaltoinkohtelun tunnistamiseksi	Marak-tilastot	perusturva, järjestöt, srk, vapaaehtoiset, yksityiset palveluntuottajat väkivalta-työryhmä koordinoi	Jatkuvaa
Ammattihenkilöiden ja vapaaehtoisten osaamisen vahvistaminen	Turvallisuusaiheiset säännölliset koulutukset, toimintaohjeet	Koulutettujen lkm Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajakset Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset (Sotkanet) – kaikki ikäryhmät	Tulosalueiden ja –yksiköiden johto ja esimiehet vievät yksiköiden suunnitelmiin	Jatkuvaa

Painopistealue: Katuturvallisuus / poliisin näkyvyys (poliisi)

Yleistavoite: Poliisin yleisenä tavoitteena on pitää hälytyspalveluiden saatavuus nykyisellä tasolla. Pyritään parantamaan poliisin näkyvyyttä ja yleistä turvallisuuden tunnetta pienemmillä paikkakunnilla siten, että poliisipartiot toimivat suunnitellusti näillä paikkakunnilla. Parannetaan muiden turvallisuusviranomaisten kanssa yhteistyötä ennalta ehkäisyllä ja riskikohteiden kartoituksella. Panostetaan nuoriin yhteistyötahojen kanssa ja pyritään puuttumaan ajan ilmiöihin mm. vihapuheisiin, päihteisiin ym. Pyritään ennalta estävyyteen tiedottamalla ja olemalla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Ennalta ehkäisy, valistus, ”kylä-poliisitoiminta”	Erikseen laadittavien suunnitelmien mukaan, poliisin jalkautuminen	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset (Sotkanet)	Poliisi	Jatkuvaa
Kohdentaa valvontaa painopistealueille, esim. järjestyksenvalvonta	Kaupungin järjestyssääntöjen noudattaminen (esim. torin ympäristössä häiritsevä oleskelu ja liikennöinti yöaikaan), valvontakameroiden käyttö	Poliisin hälytystehtävät		
Huomioidaan yleisötapahtumat	Näkyvyys koulujen päättäjäisviikonloppuina ja muissa yleisötapahtumissa, etenkin missä alaikäiset mukana			

Painopistealue: Omaisuusrikokset (poliisi)

Yleistavoite: Yleisesti tavoitteena on saada omaisuusrikosten määrää laskemaan. Määrän laskuun vaikuttaa omaisuusrikosten ennalta ehkäisy tiedottamisen ja murto suojausten parantamisen kautta. Myös omaisuusrikosten selvittämisprosentin nousu vähentää pitkällä tähtäimellä omaisuusrikosten määrää. Omaisuusrikosten ehkäisyyn vaikuttaa myös liitännäisrikosten kuten huumausainerikosten selvittäminen. Omaisuuden suojaa pyritään parantamaan myös muiden toimijoiden kanssa kuten vartiointiliikkeiden kanssa sekä teknisten apuvälineiden avulla. Myös esille nousevista ilmiöistä pyritään tiedottamaan aktiivisesti.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Ennaltaehkäisy Tiedottaminen Omaisuusrikosten selvitystason nostaminen	Tiedotuskampanjat mm. murto suojauksesta erityiskohteet huomioon Läsnä yleisö tapahtumissa ja kouluissa Esim. murto suojaukset, erilaisten huijausten ehkäisy ja kansalaisten muu ennaltaehkäisevä varautuminen	Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset ja niiden selvitys % (poliisin tilastot) Varkaudet (pt)	Poliisi	Jatkuvaa

Painopistealue: Onnettomuuksien ennaltaehkäisy ja pelastustoimi (pelastus)

Yleistavoite: Onnettomuuksia pyritään ennaltaehkäisemään turvallisuuskoulutuksien ja valvontatoimien avulla. Pelastustoimi ylläpitää valmiutta vastata Pieksämäen kaupungin riskeihin omalla toimialallaan, ja varautuu erilaisiin onnettomuustilanteisiin, normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Toimijat vastaavat itse oman toiminnan jatkuvuuden suunnittelusta ja turvaamisesta. Suunnitelmia tehdään ja toteutusta tehdään kiinteistö, toiminta sekä henkilöstön osaaminen silmällä pitäen.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut, nuorisotyö vapaa-aikatoimi -> riskienhallinta/ pelastussuunnitelmien päivitykset ja turvallisuus riskien hallinnan parantaminen	Tarkistetaan ja päivitetään vuosittain riskienhallinta ja turvallisuus-/pelastusasiakirjat	raportointi vuosittain TP:n yhteydessä valtuustolle	varhaiskasvatuspalvelut, opetuspalvelut, nuorisotoimi, vapaa-aikapalvelut	Jatkuvaa 2022-2025
Pelastustoiminta (Hälytysten vastaanottaminen, väestön varoittaminen, uhkaavien onnettomuuksien torjunta, ihmisten, ympäristön ja omaisuuden pelastaminen, tulipalojen sammutus, sekä palovahinkojen rajoittaminen)	Pelastustoimi harjoittelee paikallisesti ja alueellisesti Kaupungin riskiprofilin mukaisesti erilaisia onnettomuustilanteita osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Pelastustoimi ylläpitää välitöntä lähtövalmiutta Pieksämäellä Pieksämäen pääpaloasemalla.	Pelastustoimen suorituskyky-mittareiden valtakunnallinen kehittäminen jatkuu, mutta eivät ole vielä käytettävissä. Pelastuslaitoksen tehtävämäärät ja tyypit, sekä mm. tuhoutuneen ja pelastetun omaisuuden määrät tilastoidaan valtakunnalliseen Pronto-järjestelmään.	Etelä-Savon pelastuslaitos Pieksämäen toimialueen palopäällikkö	

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
	<p>Valmiutta täydennetään sopimussuhteisella henkilöstöllä Pieksämäen 2 asemalla, Jäppilästä ja Virtasalmelta. Hälyttäminen tapahtuu kuitenkin aina läheisyysperiaatteella ja täydennetään tarpeen mukaan huomioiden tarkoituksenmukaisuus ja tarvittu toimintakyky.</p>	<p>Tehdään tarpeen mukaan suunnittelun tueksi tilastoja.</p>		
<p>Onnettomuuksien ennalta ehkäisy</p>	<p>Onnettomuuksien ennaltaehkäisy perustuu kahteen kulmakiveen, jotka ovat turvallisuusviestintä suunnitelluille kohde-ryhmille ja pelastuslaitoksen suorittama viranomaisvalvonta valvontasuunnitelman mukaisille riskikohteille.</p> <p>Viranomaisvalvonta sisältää erityyppiset palotarkastukset, sekä asiakirjavalvonnan. Pelastuslaitoksen valvontatehtäviin osallistuvat miehistö-, alipäällystö- ja päällystötehtävissä toimiva henkilöstö oman tehtävänkuvan mukaisesti.</p>	<p>Henkilöstölle määrätään vuosittain valvottavat kohteet ja tarkastusmäärien täyttymistä seurataan.</p> <p>Tavoitteena turvallisuusviestinnässä on kohdata 20% kaupungin väestöstä vuosittain. Turvallisuusviestinnän toteutumista seurataan vuositasolla.</p>	<p>Etelä-Savon pelastuslaitos Pieksämäen toimialueen palopäällikkö</p>	<p>Seurataan vuoden aikana ja tuloksellisuudesta raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä</p>

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
	<p>Pelastuslaitos tekee turvallisuusviestintää myös sosiaalisissa medioissa. Pääpainopiste on onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä.</p>	<p>Tänä vuonna turvallisuusviestinnän toteutukseen tulee aiempaan verrattuna merkittäviä muutoksia, jotka voivat vaikuttaa turvallisuusviestinnän kokonaisu-määrään.</p>		
<p>Varautumisen ja valmiussuunnitelun tukeminen</p>	<p>Pelastuslaitos tukee kuntia ja julkisia toimijoita varautumisessa ja valmiussuunnittelussa.</p> <p>Suunnittelukaudella edistetään valmius- ja evakuointikeskustointimallin suunnittelua, jalkauttamista ja harjoittelua hyvinvointialueen, kunnan, kolmannen sektorin, elinkeinoelämän ja pelastuslaitoksen yhteistyönä.</p> <p>Valmius- ja evakuointikeskukset toimivat myös poikkeusoloissa evakuointikeskuksina väestönsuojelutilanteissa.</p>	<p>Eri vastuualueiden valmiussuunnitelmat osana koko kaupungin valmiussuunnitelmaa laadittu.</p>	<p>Etelä-Savon pelastuslaitos Riskienhallintapäällikkö, valmiussuunnittelija ja Pieksämäen asiaan vastuutettu palomestari sekä palopäällikkö.</p>	<p>Jatkuvaa</p>

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
	<p>Pieksämäen kunnan yhteyshenkilönä toimii Pieksämäen paloaseman asiaan vastuutettu palomestari, lisäksi valmiussuunnittelun tukemiseen töissä valmiussuunnittelija ja riskienhallintapäällikkö.</p> <p>Pelastuslaitos on aktiivisesti mukana eri toimijoiden turvallisuus- ja varautumistyöryhmissä, jotta erityisosaaminen on mahdollisimman hyvin kaupungin käytävissä.</p>			
<p>Toiminnan turvaaminen sopimussuhteisilla paloasemilla tarkoituksena varautua ikääntyvän sopimussuhteisen henkilöstön poistumiseen paloasemien vahvuudesta</p> <p>(Pieksämäellä on kolme sopimussuhteista paloasemaa. Pieksämäen 2 asema, Virtasalmi ja Jäppilä. Toiminta näillä paloasemilla perustuu vapaaehtoishenkilöstöön)</p>	<p>Kehitetään edelleen henkilöstön osaamista ja kouluttautumismahdollisuuksia. Avustetaan palokuntia ja toiminnassa mukana olevia yhdistyksiä tietoisuuden lisäämisessä, miten toimintaan pääsee mukaan.</p> <p>Osallistutaan aktiivisesti eri tapahtumiin alueella paloasemien ja pelastuslaitoksen päätoimisen henkilöstön toimesta tuoden tietoon, miten toimintaan pääsee mukaan, sekä miten toimintaan osallistumisesta korvataan.</p>	Seurataan henkilöstömäärää asemilla. Tavoite on pysyä vähintään samassa, jopa lisätä osallistuvaa henkilöstöä	Etelä-Savon pelastuslaitos Pieksämäen toimialueen palopäällikkö Asemavastuussa olevat palomestarit Palokuntayhdistykset	Jatkuvaa

Painopistealue: Infrajärjestelmien turvallisuus (tekninen toimi)

Yleistavoite: Infra pidetään toimintakunnossa kaikissa olosuhteissa. Poikkeustilanteiden suunnitelmat ovat kunnossa ja tilanteisiin on varauduttu. Infraa on turvallista ja helppo käyttää.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
Infrajärjestelmien toimintakunnan ylläpitämiseen on laadittu suunnitelmat poikkeus- ja häiriötilanteita varten.	Suunnitelmat pidetään ajan tasalla ja henkilökunta on tietoinen menettelyistä Keskeisiä tehtävälajeita joihin on varauduttu ovat mm. vesihuolto, tietoliikenne, sähkö- ja kaukolämpö, suuronnettomuudet, luonnon aiheuttamat vahingot, ympäristövahingot, tie- ja katuverkko	Suunnitelmien ajantasaisuus	Infrajärjestelmästä vastaava taho	Jatkuvaa
Infran lupajärjestelmät ja neuvonta toimii.	Toimintaan on riittävät resurssit ja ammattitaitoinen henkilöstö	Asiakaspalaute	Tehtävään nimetty vastuutaho	Jatkuvaa
Rakennettu ympäristö on turvallinen, esteetön ja viihtyisä	Viranomaiset seuraavat, tekevät tarvittavat päätökset ja tiedottavat katujen hiekoitus, valaistus, näkyvyys jne. Tehdään vuosittaiset esteettömyyskartoitukset.	Kyselyt asukkaiden turvallisuuden tunteesta Esteettömyyskartoitusten määrä	Tehtävän nimetyt viranomaiset. Kiinteistön omistajat vastaavat kiinteistöistä Tekninen toimi	Jatkuvaa
Kaupungin omistuksessa olevat kiinteistöt, liikenneväylät, puistot ja liikuntapaikat ovat turvalliset ja käyttäjille esteettömät	Ylläpitoon on varattu riittävät resurssit ja tarvittavat korjaukset tehdään ajallaan.	Tilojen käytettävyyden. Vahinkojen määrä	Pieksämäen kaupunki/toiminnasta vastuussa oleva taho	Rakennettu ympäristö on turvallinen, esteetön ja viihtyisä

Painopistealue: Turvallinen opiskeluympäristö (opetus ja kasvatus)

Yleistavoite: Opiskeluympäristöllä ja -yhteisöllä on suuri merkitys oppilaan ja opiskelijan terveydelle ja hyvinvoinnille sekä mahdollisuuksille oppia omien kykyjen mukaisesti. Terveellinen ja turvallinen opiskeluympäristö sekä hyvinvoiva yhteisö muodostuvat hyvistä fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalista olosuhteista. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä ja tavoitteena on oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta. Oppilaitosten terveellisyydestä ja turvallisuudesta sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen on laaja ja monialaista asiantuntemusta edellyttävä tehtävä. Se on useiden eri viranomaisten vastuulla.

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika-taulu
<p>Jokainen nuori saa peruskoulun päättötodistuksen ja opiskelu-paikan toiselle asteelle.</p> <p>Jokaiselle oppilaalle järjestetään hänen tarvitsemansa riittävä tuki opinnoissaan.</p>	<p>Kolmiportainen tuki</p> <p>Ohjauksen laadun jatkuva kehittäminen</p> <p>Uudistuva oppilas-huolto</p> <p>Perheneuvoverkoston toiminta</p>	<p>Opintojen loppuun suorittaneiden määrä niin perusopetuksessa kuin toisen asteen opinoissakin</p> <p>Oppilas- ja opiskelu-huoltolain toimeenpanon arviointi ammatillisessa koulutuksessa (Karvi)</p>	<p>Perusopetus</p> <p>Oppilaitosten ja kunnan opiskeluhoitoryhmät</p>	2018-2021
<p>Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten koulutuspolun toteuttaminen</p>	<p>Tarjotaan monialaisessa yhteistyössä jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle lapselle ja nuorelle yksilöity koulutuspolku</p> <p>Omaehtoinen suomen kielen opiskelu</p> <p>Luku- ja kirjoitustaidon opetus nuorille</p>	<p>- Osallistujamäärä</p> <p>- UMAKO -tilastointi</p>	<p>- Seutuopisto ja ammatilliset oppilaitokset Esedu ja Seurakuntaopisto</p>	Jatkuvaa
<p>Kaikki kaupungin päiväkodit ja koulut ovat terveellisiä ja turvallisia oppimisympäristöjä</p>	<p>Uusien tilojen rakentamisessa sekä peruskorjauksissa kiinnitetään erityistä huomiota rakennuksen terveellisyyteen (sisäilma).</p>	<p>Laaditut raportit jokaisesta koulusta ja oppilaitoksesta.</p> <p>Raportissa suositetut toimenpiteet tehty</p>	<p>Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto. Koulun johto (rehtori)</p>	2018-2019 (edelliset 2015-2016)

Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta-mittarit	Vastuutaho(t) /-henkilö(t)	Aika- taulu
Koulujen ja oppilaitosten terveydenhuoltolain 16 ja 17§ mukaiset terveellisyys- ja turvallisuuskartoitukset toteutuvat joka 3. vuosi	Säännölliset tarkastukset toteutetaan suunnitellusti. Koulu- ja opiskeluth kutsuvat koolle monialaisen työryhmän. Tarkastuksessa käydään läpi kaikki tilat ja ulkoalueet sekä näihin liittyvät turvallisuustekijät. Tarkastuksesta laaditaan raportti, joka saatetaan lautakunnille tiedoksi			
Kiusaaminen saadaan vähemmän varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella. Kiusaamista ei hyväksytä ja siihen puututaan välittömästi	Aloitetaan vertaissovittelu (Verso) esikoulussa ja kaikissa alakouluissa. KiVa-koulun toimintamalli on käytössä perusopetuksessa	kouluterveyskysely: kiusaaminen	Esi- ja perusopetus, toinen aste	Jatkuvaa
Koulun turvallisuuskasvatuksen ja -opetuksen lisäksi terveystarkastuksiin sisällytetään turvallisuusasiat 2. asteen opiskelijoiden työelämäharjoittelun turvallisuus toteutuu	Terveystarkastuksissa (erit. laajat tt:t) käydään läpi lapsen ja nuoren opiskelu-, koti- ja vapaa-ajan ympäristössä sekä harrastuksissa olevat turvallisuuden riskitekijät ja niihin varautuminen	Toteutunut opetussuunnitelman mukainen turvallisuuskasvatus Oppilaan terveystietoihin kirjatut, terveystarkastuksissa käydyt turvallisuuskeskustelut ja -kartoitukset	perusopetus, 2. aste vastuujonon mukaisesti	Jatkuvaa

7. Lähteet

Oikeusministeriö. 2016. Turvallisesti yhdessä – Kansallinen rikoksantorjuntaohjelma. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75193/OMSO_30_2016_Turvallisesti_yhdessa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Rikoksantorjuntaneuvosto. 2019. Turvaohjeita senioreille. <https://rikoksantorjunta.fi/documents/5235988/5514012/2019+Turvaohjeita+senioreille>

Sisäministeriö. 2018. Turvallinen elämä ikääntyneille – toimintaohjelman päivitys. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160520/6%202018%20SM%20Turvallinen%20elama%20ikaantyneille.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sisäministeriö. 2014. Päätöksiä turvallisuudesta. Turvallisuus osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/78987/Turvallisuus%20osaksi%20s%C3%A4hk%C3%B6ist%C3%A4%20hyvinvointikertomusta.pdf?sequence=1>

Sisäministeriö. Enska. Poliisin ennalta estävän työn strategia 2019–2023. <https://intermin.fi/documents/1410869/4024872/Poliisin+ennalta+est%C3%A4v%C3%A4n+ty%C3%B6n+strategia+2019-2023.pdf/ae0d1f5-8fc9-fac6-1e60-68c0374e296f/Poliisin+ennalta+est%C3%A4v%C3%A4n+ty%C3%B6n+strategia+2019-2023.pdf.pdf>

Sisäministeriö ja rikoksantorjuntaneuvosto. Paikallinen turvallisuussuunnittelu. Prosessi tutuksi ja ideoita työn kehittämiseen kunnissa. http://www.turvallisuussuunnittelu.fi/material/attachments/turvallisuussuunnittelu/turvallisuussuunnittelu/NVj9dF7tf/Paikallinen_turvallisuussuunnittelu_opas_isoresoluutio.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2017. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn tavoiteohjelma vuosille 2014–2020. Turvallisuutta kaikille kotona, vapaa-ajalla ja liikunnassa. <https://stm.fi/documents/1271139/1359633/Koti-tja+vapaa-ajan+tapaturmien+ehk%C3%A4isyn+tavoiteohjelma+vuosille+2014-2020.pdf/5479de03-03b4-457d-a1a7-ef10dce01b7f/Koti-tja+vapaa-ajan+tapaturmien+ehk%C3%A4isyn+tavoiteohjelma+vuosille+2014-2020.pdf.pdf>

Suvanto ry. 2018. Täällä on lupa puhua väkivallasta – käsikirja ikääntyneisiin kohdistuvan kaltoinkohtelun ja väkivallan vastaiseen työhön. https://suvantory.fi/wp-content/uploads/2021/09/Juuri_kasikirja_2_painos_verkkoversio.pdf

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2021. Pakka-toimintamali ehkäisevään päihdetyöhön. <https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/ehkaiseva-paihdeyto/verkko-pakka-ehkaisevaan-paihdeytohon>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2018. Kansallisen lasten ja nuorten turvallisuuden edistämisen ohjelman tavoite- ja toimenpidesuunnitelma vuosille 2018–2025. Osa I. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136205/URN_ISBN_978-952-343-082-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2016. Luo luottamusta – Suojele lasta. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136183/Luo%20luottamusta%20suojele%20lasta_2019_1010%20s%20prf.pdf?sequence=7&isAllowed=y

Turvallisuusuunnittelu.fi. Ankkuri-malli. <http://www.turvallisuusuunnittelu.fi/material/attachments/turvallisuusuunnittelu/hyvatkaytannot/rikollisuusjahairiokayttaytyminen/6E28rnYGF/Ankkuri-malli.pdf>

Valtioneuvosto. 2017. Hyvä elämä – turvallinen arki: Valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiasta 5.10.2017. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80782>

8. Työryhmän kokoonpano

Jari Nykänen

vastuualuejohtaja, tekninen toimi, Pieksämäen kaupunki (puheenjohtaja)

Anu Pöyhönen

toimistopalvelupäällikkö, Pieksämäen kaupunki (sihteeri)

Petri Lappi

kaupunginhallitus

Kari Hintikka

kaupunginhallitus

Soili Moilanen

kaupunginhallitus

Jukka Keituri

opetusjohtaja, Pieksämäen kaupunki

Seija Laitinen

nuoriso- ja hyvinvointikoordinaattori, Pieksämäen kaupunki

Pekka Roponen

rikosylikonstaapeli, Itä-Suomen Poliisilaitos

Jukka Ylönen

palomestari, Etelä-Savon pelastuslaitos

Matti Pehkonen

kirkkoherra, Pieksämäen seurakunta

Antti Nousiainen

liikuntapalvelupäällikkö, Pieksämäen kaupunki

Mervi Lintunen

Pieksämäkeläiset ry

9. Liitteet

Turvallisuusindikaattorit v. 2019–2020 (Sotkanet, Thl),

Turvallisuuskyselyn yhteenveto 2021

Poliisin tilastot v. 2020 (Poliisin tulostietojärjestelmä, PolStat)

Etelä-Savon Pelastuslaitos, toimintatiedote ja tilastot v. 2020

